

Het juiste middel, het juiste *device*

De zorggroepen Chronos (huisartsen) en Concordant (apothekers) in regio Den Bosch boden hun leden in februari een gezamenlijke nascholing inhalatiemedicatie aan. Beide ketenpartners beogen daarmee verbetering van de kwaliteit van zorg, meer doelmatigheid én reductie van de zorgkosten. De nascholing spitst zich toe op het kiezen van het juiste middel, het juiste toedieningsapparaat en de juiste inhalatie-instructie.

Op het gebied van inhalatiemedicatie voor mensen met astma/COPD zijn er van oudsher knelpunten. Krijgt de patiënt wel het juiste middel en de juiste inhalator? Dat is belangrijk, want de ene patiënt kan krachtiger inademen dan de andere en daar moet de inhalator op aangepast worden. Wie geeft de eerste instructie aan de patiënt: de apothekersassistente of de praktijkondersteuner? Weten ze dat van elkaar? En geven ze eensluidende adviezen aan de patiënt? Onderzoek bewijst dat er wat aan schort: bijna de helft van de patiënten gebruikt de inhalatiemedicatie niet op de juiste manier. Ook de therapietrouw is problematisch, bij astma/COPD-patiënten ligt die veel lager dan bijvoorbeeld bij mensen met diabetes.

Goedkoper, graag!

Redenen genoeg om met elkaar naar verbetering te streven, vindt Regien Kievits, kaderhuisarts astma/COPD en medisch coördinator COPD van zorggroep Chronos. 'Het lag voor de hand om de praktijkondersteuners en apothekersassistenten erbij te betrekken. Zij geven immers instructie aan de patiënt. Ze moeten elkaar kennen, elkaar kunnen vinden en ze moeten het op dezelfde manier aan de patiënt uitleggen.'

In Nederland wordt per jaar voor 400 miljoen euro voorgeschreven aan inhalatiemedicatie. Huisarts Jan Sessink was overdonderd toen hij het bedrag hoorde. 'Verschrikkelijk veel geld! De cijfers van onze eigen zorggroep kregen we erbij. We vinden zelf dat we goed op de kosten letten. Maar we moesten erkennen dat we nog veel dure combinatiepreparaten voorschrijven, terwijl dat niet altijd nodig is. Het kan goedkoper!'

Voor de zekerheid

Tijdens de nascholing hebben huisartsen en apothekers samenwerkingsafspraken gemaakt en verbeterplannen opgesteld. Bij de eerste uitgifte van inhalatiemedicatie, zo werd afgesproken, krijgt de patiënt instructie in de apotheek. Apotheker Roel van Waes, bestuurslid van Concordant, vindt het een vooruitgang. 'Tot dusver wist de praktijkondersteuner niet altijd of de patiënt in de apotheek al instructie had gehad. Bij twijfel werd die patiënt dan voor alle zekerheid toch maar opgeroepen. Dat hoeft niet meer, waardoor de praktijkondersteuner meer tijd krijgt voor probleempatiënten.' Een logische gang van zaken, vindt Van Waes. 'Als de diagnose gesteld is en de medicatie voorgeschreven, zien wij de patiënt

meestal als eerste. Later gaat de patiënt voor controle naar de praktijkondersteuner in de huisartspraktijk.'

Ook Kievits van Chronos is tevreden over de gemaakte afspraken. 'Als wij als huisartsen een *device* voorschrijven waarmee de patiënt bij de instructie in de apotheek toch niet uit de voeten blijkt te kunnen, dan kan de apotheker voor een andere inhalator kiezen. De verandering geeft hij vervolgens aan de huisarts door. Duidelijke afspraken en elkaar over en weer informeren – is dat niet waar het om draait bij ketenzorg?'

**Denk niet alleen maar *step up*,
maar ook *step down***

Het is belangrijk dat patiënten van huisartsen, apothekers, praktijkondersteuners en apothekers-assistenten dezelfde instructie ontvangen. Op de foto: Roel van Waes, apotheker en bestuurslid van Concordant en Regien Kievits, kaderhuisarts en medisch coördinator van Chronos. (Foto: Erik Kottier)

en de juiste instructie

Ideaalplaatje

De huisartsen van zorggroep Chronos gaan het komende jaar ook na of hun COPD-patiënten terecht inhalatiecorticosteroiden voorgeschreven hebben gekregen. Dat is vastgelegd in het verbeterplan. De nascholing heeft een rijke oogst aan afspraken en voornemens opgeleverd. 'Ik vond het een bijzondere en nuttige ervaring,' beaamt apotheker Maartje Brouwers. 'Je hebt een ideaalplaatje in je hoofd over hoe je de afspraken zou willen met de huisarts en de praktijkondersteuner. Nu ik gehoord heb waar zij tegenaan lopen, besef ik dat het niet altijd kan zoals ik het wil.'

Apothekersassistente Marloes van Grinsven stond ervan te kijken dat patiënten de inhalatiemedicatie zo vaak verkeerd gebruiken. 'Voor ons – want ik heb een verslag voor mijn collega's gemaakt – is dat een stimulans om extra aandacht te schenken aan hoe we

Ins en outs van de nascholing

Ketenzorgpartners Chronos en Concordant hebben samen een nascholing over inhalatiemedicatie georganiseerd voor huisartsen, apothekers, praktijkondersteuners en apothekersassistenten. Verspreid over twee avonden in februari volgden ruim honderd deelnemers de nascholing. Voor de pauze was er een theoretisch gedeelte voor alle deelnemers. Na de pauze kregen praktijkondersteuners en apothekersassistenten praktische instructie. Huisartsen en apothekers bespraken verbeterplannen voor doelmatig voorschrijven. De scholing is een coproductie van de CAHAG (COPD en Astma Huisartsen Advies Groep) en IMIS (Inhalatie Medicatie Instructie School). Een kaderarts astma/COPD en een IMIS-instructeur gaven de scholing. De initiatiefnemers hopen dat de nascholing ook elders in het land navolging vindt.

instructie geven.' Van Grinsven vond de theoretische uitleg over de werking van de verschillende medicatiegroepen wel wat hoog gegrepen.

Danig opgefrist

Deelname aan de nascholing was gratis. De kosten bleven beperkt, verze-

kert Kievits. En de opbrengst? 'Het ging ons om verbetering van de kwaliteit van zorg, meer doelmatigheid en kostenreductie – in het groot.'

De nascholing van Chronos en Concordant sluit wonderwel aan bij het Nationale Actieprogramma Chronische longziekten van de Long Alliantie Nederland (LAN). Op het lijstje met doelstellingen van de LAN staat "20 procent meer rendement van inhalatiemedicatie" op een prominente plaats. De uniforme inhalatieprotocollen die de LAN heeft opgesteld, en die in de nascholing gebruikt werden, moeten in de toekomst leidend worden voor alle zorgverleners.

De kennis van praktijkondersteuner en verpleegkundige Marie-Elise van Dinther werd danig opgefrist, vertelt ze. Dat je niet alleen *step up* moet denken, maar ook *step down*, bijvoorbeeld. "Als het goed gaat met de patiënt kan hij misschien toekomen met minder medicatie."

Huisarts Sessink noemt de nascholing een 'bewustwordingsbijeenkomst'. Maar hij had meer tijd willen hebben voor verdieping. Apotheker Brouwers zou ook afspraken willen maken over de tweede inhalatie-instructie. De initiatiefnemers zien nog voor zich hoe de deelnemers na afloop van de scholing niet uitgesproken raakten. Ze waren niet weg te slaan.

Els van Thiel

